

Дали можеш да фатиш ХИВ од портокал? **1**

– Не!

Јади портокали колку сакаш, особено во зима. ХИВ не се пренесува со храна.

ДАЛИ ЗНАЕШ?

Дали секс без кондом е ризик од ХИВ? **2**

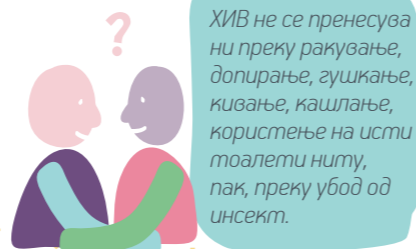
– Да!

Незаштитениот секс е еден од најчестите начини на пренос на ХИВ. Засега, кондомот е најевтината и најефективната превенција од ХИВ (особено ако се употребува во комбинација со лубрикант, кој го спречува евентуалното пукање на кондомот).

Дали ХИВ се добива преку бакнеж? **3**

– Не!

ХИВ го има во плунката, но не во доволна количина за да се пренесе.

ХИВ не се пренесува ни преку ракување, допирање, гушкање, кивање, кашлање, користење на исти тоалети ниту, пак, преку увод од инсект.

Како всушност се пренесува ХИВ? **4**

- ♥ Преку незаштитен **сексуален однос т.е. однос без кондом** (и тоа преку орален, вагинален, анален).
- 💧 По **крвен пат**, и тоа најчесто при користење на нестерилен прибор за инјектирање дрога (игли и шприцови), тетовирање и пирсинг со нестерилна опрема и сл.
- ♀ **Бремена жена/мајка со ХИВ** може да му го пренесе вирусот на плодот/новороденчето во текот на бременоста, при пораѓање или доење.

Што ако имам ХИВ? **5**

За среќа и ХИВ не е тоа што беше некогаш. Доколку навремено се открие ХИВ, со денешната терапија за ХИВ т.н. антиретровирусна терапија се живее квалитетно и долго. Потребно е само да се зема редовно. Оваа терапија ја има кај нас и е бесплатна за сите пациенти.

Што ако имам секс со лице што живее со ХИВ? **6**

Доколку ХИВ се открие навреме и се почне со терапија, по 3 до 6 месеци од редовното примање на терапијата, нивото на вирусот во крвта станува недетектибилно, а со тоа вирусот станува непренослив. Многу скорешни студии потврдуваат дека терапијата е истовремено успешна превенција за ХИВ затоа што луѓето со ХИВ кои редовно земаат терапија, не можат да го пренесат вирусот при сексуален однос, дури и да не користат кондом. Ете зошто е толку важно да се тестираш за ХИВ навреме.

Може ли жена со ХИВ да му го пренесе вирусот на своето новородено бебе? **7**

Повторно, најважно е навреме да се открие ХИВ. Доколку бремената жена зема антиретровирусна терапија во текот на бременоста и примени други мерки (породување со царски рез и не го дои новороденчето), шансите за пренос на ХИВ се речиси непостоечки (помали од 1%).

Дали лице со ХИВ може да се препознае со голо око? **8**

– Не!

Единствениот начин да дознаеш дали имаш ХИВ, е да направиш ХИВ-тест.

Што е најважно да знаеш за ХИВ-тестирањето? **9**

- * Можеш да се тестираш за ХИВ во секој поголем град во Македонија. Тестирањето е доверливо, а резултатот од ХИВ-тестот ти се соопштува само тебе и од тебе зависи дали и со кого ќе го споделиш.
- * ХИВ-тестовите се прават под шифра, па не ти треба ни здравствена книшка, ни пари затоа што се бесплатни и доверливи, а резултатите од брзите тестови се готови за само 30 минути.

Каде да се тестирам за ХИВ-тест? **10**

- * Можеш да се тестираш за ХИВ во младинските центри „Сакам да знам“ на ХЕРА во Скопје – едниот е на Водно (тел. 02/3176 950), другиот во Шуто Оризари (тел. 02/2651 955).
- * ХИВ-тест можеш да направиш во Скопје и во секој поголем град во Македонија каде што има центар за јавно здравје – посети ги нивните Советувалишта за доверливо советување и тестирање за ХИВ, или локалните граѓански организации.

Дознај повеќе за најблиската локација каде што можеш да направиш ХИВ-тест на бесплатната мобилна апликација *Направи ХИВ-тест*.

ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување

hivtest@hera.org.mk
www.hera.org.mk

Република Македонија
Министерство за здравство

Прашања

и

одговори